

Jeden byt, dvě různé domácnosti. Úřad práce to nevzal v potaz a vyplatil muži nižší doplatek na bydlení, ombudsman zajistil nápravu

4.12.2025 - | Kancelář veřejného ochránce práv

Příliš nízký se zdál muži doplatek na bydlení, který dostal od úřadu práce. I když si pronajímal pouze jeden pokoj, na zaplacení nákladů mu peníze nestačily. Požádal proto o pomoc ombudsmana, který odhalil chybu v postupu úředníků. Ti totiž nezohlednili jeden důležitý fakt. Přestože muž sdílí byt se svou spolubydlící, každý z nich vede oddělenou domácnost.

Nákupy či úklid každý sám za sebe – ač muž a žena sdíleli jeden byt, hospodařili zvlášť. Jazykem úřadů vedli dvě oddělené domácnosti. Nejde o zanedbatelný detail. Odvíjí se od něj výše doplatku na bydlení či tzv. superdávky (nové dávky sociální pomoci). Přesvědčil se o tom i muž, který si v bytě své spolubydlící a zároveň „domácí“ pronajímal jeden z pokojů.

Když si na úřadu práce o doplatek požádal, dočkal se nižšího obnosu, než předpokládal. Částky stanovené jednotlivými rozhodnutími mu na úhradu bydlení nestačily. A tak se v jednom případě proti výši doplatku odvolal i na Ministerstvo práce a sociálních věcí. Neúspěšně. Obrátil se proto na ombudsmana Stanislava Křečka. Ten jeho případ prověřil a zjistil, že úředníci při výpočtu dávky chybovali.

„Úřad práce počítal s náklady na bydlení na jednu místnost v bytě. Místo toho však měl vzít v potaz náklady na celý byt a ty rovným dílem rozdělit mezi oba obyvatele. Muže tato chyba připravila o více než sedm a půl tisíce korun. Nakonec však úřad svůj omyl uznal a částku muži doplatil,“ sdělil ombudsman Stanislav Křeček .

Skutečnost, že oba spolubydlící hospodaří samostatně, úřad práce dokonce ověřil přímo v jejich sdíleném bytě. Přesto pro výpočet doplatku mylně zvolil postup, jako by se jednalo o členy jedné domácnosti. Následky dopadly na muže tím citelněji, že se nacházel v nelehké finanční situaci – pobíral invalidní důchod a byl v evidenci úřadu práce.

Posuzují se příjmy a náklady všech lidí žijících v jednom bytě?

Úřad práce počítá příjmy a náklady na bydlení všech tzv. společně posuzovaných osob. Mezi ně patří manžel (manželka), registrovaný partner (partnerka), děti a také další lidé, pokud s spolu bydlí a vedou společnou domácnost (společně hradí náklady na jídlo a bydlení).

Úřad práce je možné požádat, aby s některými lidmi a jejich příjmy už dál nepočítal.

Pak je ale potřeba prokázat, že

- daná osoba v domácnosti skutečně nebydlí (například doložit nájemní smlouvu k jinému bytu),

- ačkoliv daná osoba v bytě bydlí, vede oddělenou domácnost (užívá oddělené místnosti, má oddělené potraviny apod.)

! Nelze takto „vyloučit“ manžela/manželku nebo děti.

Jak úřad práce určí náklady na bydlení, pokud člověk bydlí s dalšími lidmi, se kterými ale nevede společnou domácnost?

Pokud člověk prokáže, že se spolubydlícími nevede společnou domácnost (neplatí tedy společně své náklady), započítá úřad práce do nákladů na bydlení jen podíl z celkových nákladů za byt (nebytový prostor nebo ubytovnu).

Od 1. října 2025 se již doplatek na bydlení nově nepřiznává.

Lidé, kteří jej mají, ho dostanou do prosince 2025. Pokud jej chtějí dostávat dál, musí do 31. prosince 2025 požádat o superdávku. Tehdy dostanou doplatek na bydlení i za leden až březen; za duben 2026 již dostanou superdávku (v květnu 2026).

Úřadu práce je potřeba dál dokládat příjmy a výdaje a hlásit další změny (např. počtu členů domácnosti). Podle toho se výše doplatku může měnit.

Ten, kdo doplatek na bydlení dosud neměl, může požádat o superdávku.

Podrobnosti a další informace viz letáky ombudsmana:

- „Doplatek na bydlení“
 - „Superdávka“
-
- Zpráva o šetření ombudsmana

https://www.ochrance.cz/aktualne/jeden_byt_dve_ruzne_domacnosti-urad_prace_to_nevzal_v_potaz_a_vyplatil_muži_nizší_doplatek_na_bydlení_ombudsman_zajistil_napravu